

*ONTWERPENBEHEERPLANNEN VOOR NATURA 2000_DEELGEBIEDEN BINNEN SBZ I
"ZONIËNWOUD MET BOSRAND, AANGRENZENDE BOSGEBIEDEN EN
WOLUWEVALLEÏ" : TALUDS "DRIELINDEN" EN DE FLORÉALVIJVER" – 1STE LEZING*

ADVIES VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE

22 DECEMBER 2022

Gelet op de op 7 december 2022 ontvangen adviesvraag van minister Maron betreffende het 'Ontwerpbeheerplannen voor Natura 2000 - deelgebieden binnen SBZ I "Zoniënwoud met bosrand, aangrenzende bosgebieden en Woluwevallei" : Taluds "Drielinden" en de "Floréalvijver" – 1ste lezing ,

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 juli 2019 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie;

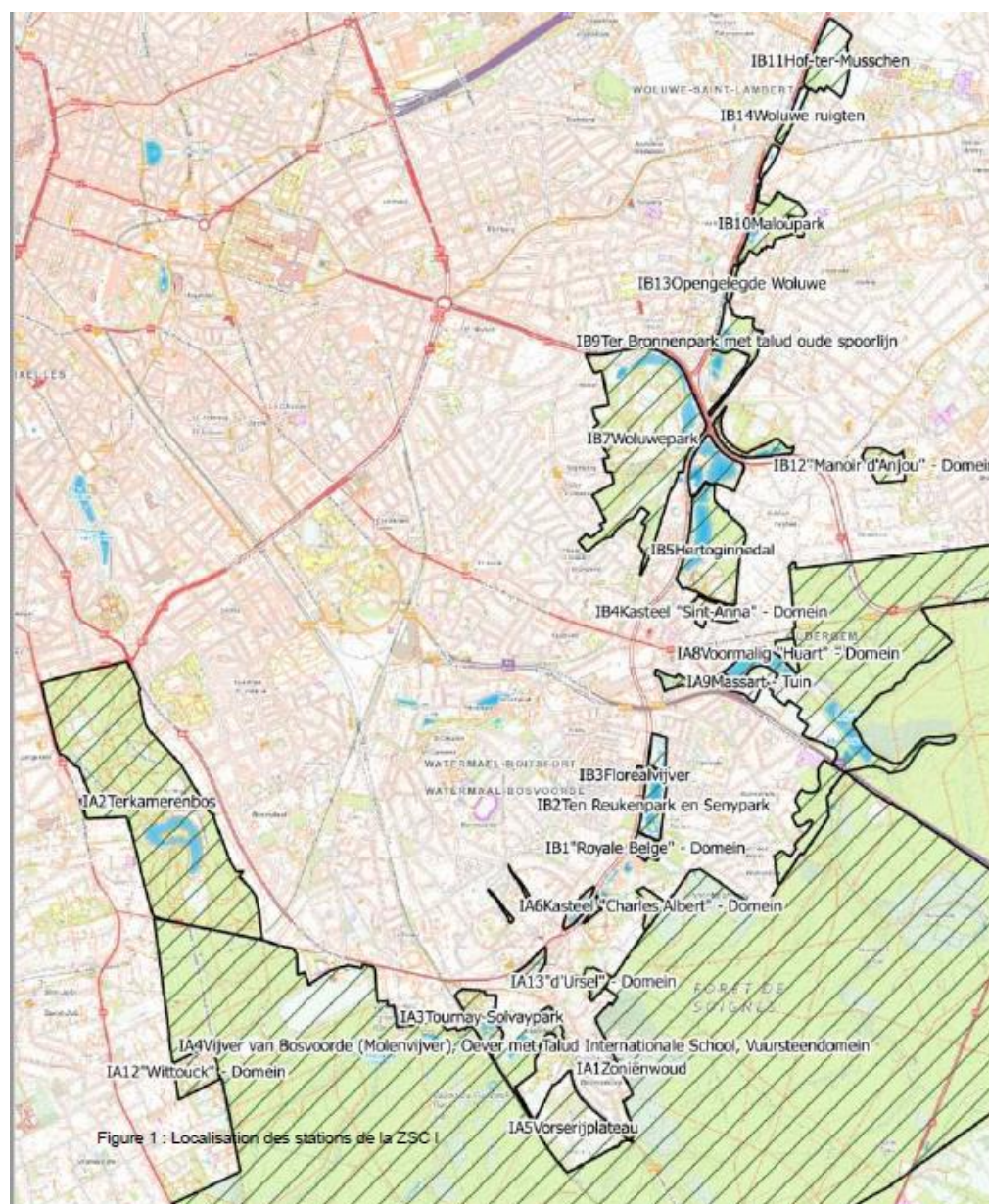
Gelet op artikel 7 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO), zoals goedgekeurd door het parlement op 13 oktober 2017;

bracht de Commissie op 22 december 2022 onderstaand eensluidend advies uit:

1. CONTEXTE

De ontwerpen van de beheerplannen die ter advies aan de Commissie werden voorgelegd - met name Taluds "Drielinden" (SBZ I A11) en "Floréalvijver" (SBZ I B3) werden opgenomen in de zone Natura 2000, of in dit geval de speciale beschermingszone I (SBZ I), en moet voldoen aan de eisen verbonden aan de Natura 2000-status.

1.1. Situering deelgebieden van SBZ I

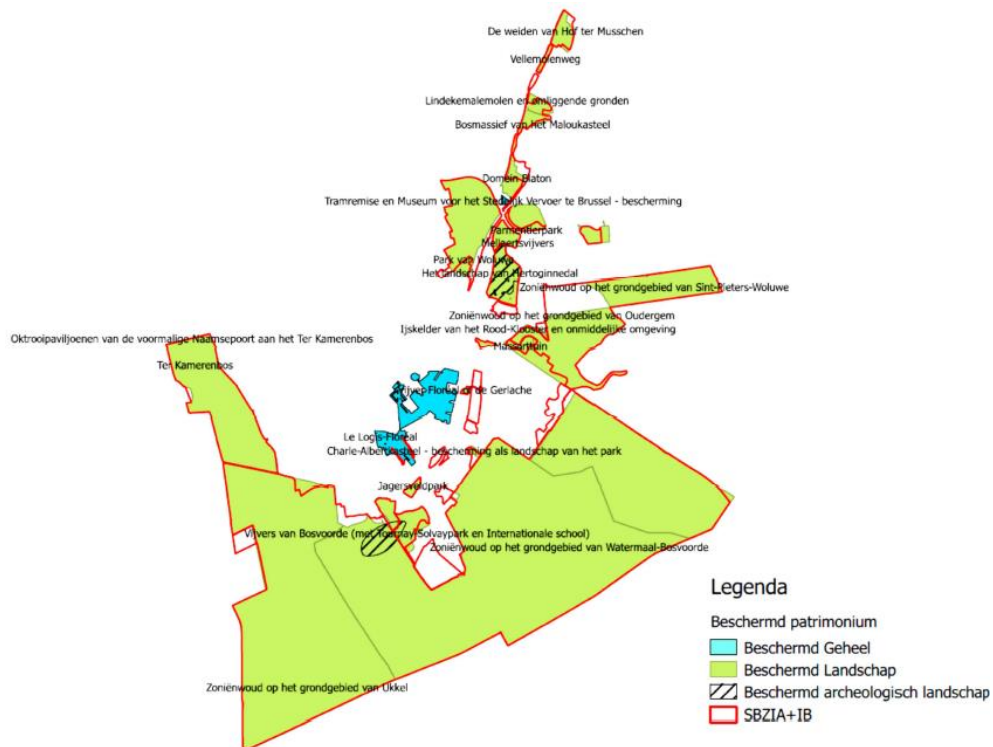
Secrétariat Commission
Régionale de Développement
Gewestelijke Ontwikkelings-
Commissie Secretariaat

Rue de Namur 59
1000 Bruxelles
Naamsestraat 59
1000 Brussel

T +32 2 435 43 56
F +32 2 435 43 99
@ crd-goc@perspective.brussels
www.crd-goc.brussels

[ici](#)
[ici](#)

1.2. Beschermde landschappen en geheel binnen SBZ I

1.3. Taluds « Drielinden » (SBZ I A 11)

De Taluds “Drielinden” maken als deelgebied IA11 deel uit van de Speciale Beschermingszone “Het Zoniënwoud met bosranden en aangrenzende beboste domeinen en de vallei van de Woluwe – complex Zoniënwoud – Vallei van de Woluwe” (verder SBZ I genoemd).

Het deelgebied, met een oppervlakte van 0,98 ha, ligt op het grondgebied van de gemeente Watermaal-Bosvoorde. Het deelgebied bestaat uit twee van elkaar gescheiden taluds: het talud langsheen de Drie Lindenstraat (in de tekst hierna aangeduid als “Talud Drielinden”, 0,55 ha) en het talud naast het speelplein George Benoidt dat loopt van de La Brise Dreef tot aan de Zilverreigersstraat (aangeduid als “Talud Kiekendiefweg”, 0,44 ha). Beide taluds zijn eigendom van de sociale huisvestingsmaatschappij Le Logis - Floréal. Deze maatschappij is ook verantwoordelijk voor het beheer. Leefmilieu Brussel ondersteunt de huisvestingsmaatschappij met beheerkennis en puntsgewijze ingrepen. In 2014 werd een overeenkomst van beheeroverdracht met Leefmilieu Brussel gesloten voor het beheer van deze taluds en de Floréalvijver (deelgebied IB3). In deze overeenkomst is ook de talud langs de Valkerijlaan opgenomen.

landbouwgronden in het noorden (de Ferrariskaart 1770-1777). De stoof van de Drie Linden, die nadien hun naam gegeven hebben aan het talud en de straat, fungeerden in 1770 als geodetisch punt bij de opmaak van de kaart van de Ferraris.

In deze tuinvijk komt momenteel de grootste gekende populatie van de Bijlage II-soort groot vliegend hert (*Lucanus cervus*) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor. De intussen oude, aftakelende en dode Japanse kerselaars blijken geschikte broedstoven voor deze soort te zijn (Thomaes et al., 2007).

Bestemming (GBP)

Het Talud Drielinden ligt in woongebied met residentieel karakter dat daarnaast ook is ingekleurd als gebied van culturele, historische of esthetische waarde of voor stadsverfraaiing (GCHEWS) op het Gewestelijk Bestemmingsplan. Het Talud Kiekendiefweg is nagenoeg volledig gelegen in gebied voor sport- of vrijetijdsactiviteiten in de openlucht. Een klein gedeelte van dit talud ligt ook in gebied van culturele, historische of esthetische waarde of voor stadsverfraaiing (GCHEWS) en een klein gedeelte in het zuiden heeft bestemming groengebied.

1.4. Etang Floréal (I B3)

De Floréalvijver maakt deel uit van de speciale beschermingszone BE1000001 “Het Zoniënwood met bosranden en aangrenzende beboste domeinen en de vallei van de Woluwe – complex Zoniënwood – Vallei van de Woluwe” (verder SBZ I).

De Floréalvijver is genummerd als deelgebied B3 van dit SBZ I en is gelegen in de gemeente Watermaal-Bosvoorde met een totale oppervlakte van 0,8 ha. De Floréalvijver is in eigendom van Le Logis-Floréal, een coöperatieve vennootschap voor de bouw van huisvesting. Het beheer van het deelgebied wordt gepreciseerd in de beheerovereenkomst tussen Le Logis en Leefmilieu Brussel.

Situering (zie ook algemene kaarten hierboven)

Afbakening van de beschermd landschap (groen), tevens de grens van deelgebied IB3, daarbuiten de vrijwaringszone (blauwe lijn) en situering van het beschermd geheel Le Logis-Floréal (paars) met bijhorende vrijwaringszone (blauwe lijn). De merkwaardige boom, Blauwe Atlasceder is met een ster aangegeven

Statuten en historiek

Het deelgebied IB3 bevindt zich in een, bij besluit van 24 april 1997, beschermd landschap de “Floréal” of “de Gerlache”-vijver.

In het uiterste noordwesten, nabij de gevel van de eerste woning in de Aartshertogenlaan, is een Blauwe Atlasceder (*Cedrus atlantica* ‘Glauca’) opgenomen als bijzondere boom (nr. 2377).

Het deelgebied IB3 bevindt zich westelijk van de Vorstlaan tegenover het Ten Reukenpark. Het grenst bij

Secrétariat Commission
Régionale de Développement
Gewestelijke Ontwikkelings-
Commissie Secretariaat

Rue de Namur 59
1000 Bruxelles
Naamsestraat 59
1000 Brussel

T +32 2 435 43 56
F +32 2 435 43 99
@ crd-goc@perspective.brussels
www.crd-goc.brussels

[ici](#)
[ici](#)

de Aartshertogenlaan aan de tuinvijken Le Logis - Floréal die worden beschouwd als het belangrijkste geheel van sociale huisvesting in België. Tijdens de bouw van beide wijken werd bijzondere aandacht besteed aan de opname van stadsgroen. Er wordt een buitengewone zorg besteed aan het openbare gebied en er zijn strenge normen voor het onderhoud van de huizen van toepassing. De aanplanten van voornamelijk Japanse kerselaar bezorgen de wijk, tijdens de rijke bloei, een specifiek beeld. De kerselaars worden langs de G. Benoidtlaan vervangen in 2017-2018.

De Floréalvijver is ook bekend als l'étang du Logis of l'étang de Gerlache. Hoewel in de Woluwevallei van oudsher vijvers werden aangelegd en onderhouden, lijkt deze vijver pas bij de afwerking van de wijk in het interbellum ontstaan te zijn. Op de kaarten van het militair geografisch instituut met revisie van 1913 tot 1924 is een parkachtige padenstructuur te zien op deze locatie. Op de luchtfoto van 1950 is de vorm van de huidige vijver herkenbaar. De Floréalvijver is een kleine waterpartij die gedurende de voorbije decennia geen beheer heeft gehad, behalve langs de Vorstlaan het opruimen van afval, het plaatsen van een afsluiting en veiligheidssnoei langs de Vorstlaan.

Het is nu een eutrofe bospoel met een dikke laag slib, bladstrooisel en takhout, vrijwel volledig overschaduwd door de omstaande en overhangende bomen.

Nochtans is zelfs na een lange periode van neerslagtekort (zomer 2016 tot zomer 2017) toch nog wat ondiep water aanwezig, wat voor amfibieën positief is. Net als de taluds Drielinde is hier een uitgesproken helling bewaard gebleven onder bos, zij het dat er duidelijk sprake is van menselijke beïnvloeding (grondaanvulling en stortmateriaal).

Bestemming (GPD0)

Het gebied IB3 heeft het statuut van groengebied met hoogbiologische waarde. Daarnaast is het ook ingekleurd als gebied van culturele, historische of esthetische waarde of voor stadsverfraaiing (GCHEWS). Het wordt begrensd door een weg, een typische woongebied en een woongebied met residentieel karakter. Een bijzonder bestemmingsplan (17/PPAS/167493) 'Zone 4 Souverain Ouest' geeft parkzone en watervlakte aan.

Toelichting bij het begrip 'Natura 2000'

Secrétariat Commission
Régionale de Développement
Gewestelijke Ontwikkelings-
Commissie Secretariaat

Rue de Namur 59
1000 Bruxelles
Naamsestraat 59
1000 Brussel

T +32 2 435 43 56
F +32 2 435 43 99
@ crd-goc@perspective.brussels
www.crd-goc.brussels

ici
ici

Het gaat om een Europees netwerk van (semi)natuurlijke sites, bedoeld om de aanwezige fauna en flora en de habitats ter plaatse te beschermen.

De zones zijn bedoeld om de diversiteit van de natuurlijke omgeving te vrijwaren en/of de kwaliteit van de sites te verbeteren. Het gaat dus om een beleid gericht op de bescherming en de ontwikkeling van biodiversiteit.

In tegenstelling tot natuurreservaten, zijn Natura 2000-zones niet afgesloten. Er kan nog steeds menselijke activiteit plaatsvinden, op voorwaarde dat die de voor de zone geformuleerde doelstellingen niet in het gedrang brengt.

In de praktijk is het Natura 2000-netwerk in het Brusselse Gewest goed voor 2.330 ha groenruimte, of 14 % van de oppervlakte van het Gewest. Het Zoniënwood alleen al, vormt 73 % van het Natura 2000-netwerk.

Het omvat 48 gebieden, waaronder: de Howard-kapel, het Parmentierpark, de Massarttuin, het Woluwepark, de Kauwberg, de braaklanden in Woluwe ...

Die gebieden zijn steeds vaker eigendom van overheidsinstanties (gemeenten, het OCMW van Brussel), besturen (LB), maar ook particulieren en instellingen als Vivaqua.

Toelichting bij het wettelijk kader voor speciale beschermingszones:

De Natuurbeschermingsverordening uit 2012 creëerde een officieel kader voor de aanduiding van natuurgebieden in Brussel en gaf de regering de bevoegdheid om de aanduiding en de beheerplannen voor dergelijke sites goed te keuren.

In 2015-2016 stemde de regering op basis van de verordening uit 2012 in met drie regeringsbesluiten waarin drie beschermingszones werden aangeduid:

- SBZ I Bosgebieden van het Zoniënwood en de omgeving;
- SBZ II - Bosgebieden en open landschappen in het zuiden van het Gewest;
- SBZ III - Bosgebieden en vochtige gebieden van de Molenbeekvallei in het noordwesten van het Gewest.

Rond SBZ I werd een advies gevraagd.

Structuur van de beheerplannen

De structuur van de beheerplannen is telkens dezelfde:

- 1 deel waarin dat het gebied beschrijft (algemene voorstelling, ligging, geschiedenis, juridisch statuut ...)
- 1 deel met details over alle habitats, dieren- en plantensoorten.

N.B.: De soorten en habitats zijn zowel op Europees als op gewestelijk niveau 'interessant' (op basis van de lijsten die door Europa en het Gewest werden samengesteld).

De beheerplannen omvatten:

Secrétariat Commission
Régionale de Développement
Gewestelijke Ontwikkelings-
Commissie Secretariaat

Rue de Namur 59
1000 Bruxelles
Naamsestraat 59
1000 Brussel

T +32 2 435 43 56
F +32 2 435 43 99
@ crd-goc@perspective.brussels
www.crd-goc.brussels

[ici](#)
[ici](#)

- de grote beheerdoelstellingen, met inbegrip van een opsomming van de struikelblokken die een realisatie van de doelstellingen bemoeilijken;
- een beschrijving van de beheermaatregelen in functie van de verschillende doelstellingen (bv.: gemeenschappelijke maatregelen voor het beheer van 'interessante' habitats: eikenbossen, oppervlakte van de verschillende types zones, beheermaatregelen: te beschermen verouderde eilanden, in stand te houden ecologische zones, frequentie van de beheerinterventies ...).

De beheerplannen zijn niet bedoeld voor het brede publiek, maar voor Leefmilieu Brussel (LB) én de particuliere eigenaars die een gebied moeten beheren.

Bv.: beheermaatregelen voor ijsvogels en maatregelen die de rust in de viszones bewaren, de opstelling van regels ...

1. ADVIES

Als expertencommissie voor ruimtelijke ordening, is de Commissie uitermate bekommerd om het behoud van de biodiversiteit op het gewestelijk grondgebied . Ze kan zich echter niet uitspreken over de technische voorwaarden voor beheerplannen. Voor deze aspecten heeft zij het volste vertrouwen in de administratie en de geraadpleegde deskundige bureaus als het gaat om de bescherming en de vrijwaring van soorten en hun habitats.

Anderzijds wenst zij rekening te houden met alle behoeften op het gebied van regionale duurzame ontwikkeling en wenst zij daarom toegang te krijgen tot de verschillende standpunten die tijdens het openbaar onderzoek naar voren zijn gekomen.

Procedure

De Commissie stelt vast dat haar om een advies werd verzocht zonder dat haar de bezwaren en opmerkingen uit het openbaar onderzoek, noch de adviezen van de tegelijk met de GOC geraadpleegde instanties werden doorgespeeld.

Vanuit de zorg om het evenwicht tussen de functies op het grondgebied en het ecosystemische evenwicht in de stad te bewaren, herinnert de Commissie eraan dat ze zich ook over de resultaten van het openbaar onderzoek zich zou moeten kunnen uitspreken. De opmerkingen uit het openbaar onderzoek zijn voor de Commissie belangrijk, in het bijzonder de opmerkingen met betrekking tot ruimtelijke ordening en stadsontwikkeling.

Ze vraagt dan ook formeel om na het openbaar onderzoek te worden geraadpleegd, zodat een advies kan worden uitgebracht vóór de goedkeuring in tweede lezing.